

[Nielsen-Man.]

det i § 6, at jordlovsudvalget skulle høres i visse tilfælde, nemlig „i tilfælde e) og h) dog først efter indhentet erklæring fra statens jordlovsudvalg“. I det foreliggende lovforslags § 4 er der føjet endnu et litra til. Det kan se så uskyldigt ud, og de, der ikke kender nærmere til sagen, vil måske mene, at det er ganske udmærket. Man kan måske oven i købet mene, at det betyder, at statens jordlovsudvalg skal spørges i flere tilfælde. Det er en misforståelse. Det, der er tale om her, er, at statens jordlovsudvalg kun skal spørges, når der er tale om at få statslån. Disse nedlæggelser og sammenlægninger, som til en vis grad altid har fundet sted, har, synes det mig, taget en foruroligende fart. Når jeg siger, at der med statslån er oprettet ca. 25 000 nye landbrug siden århundredskiftet, må jeg samtidig med beklagelse konstatere, at det samlede antal landbrug ikke er steget væsentligt, og det må forstås sådan, at der samtidig er forsvundet omtrent lige så mange, som der er oprettet. Det er en mærkelig march frem og tilbage, at der gives statslån til oprettelse af flere brug for at skaffe plads for landets ungdom, og at der samtidig forsvinder lige så mange. Nu erkender jeg, at der kan være tale om selvstændige brug af en sådan karakter og beskaffenhed, at der kan være rimelighed i at være med til at nedlægge eller sammenlægge dem, og det er den højtærede minister, der har ansvaret for administrationen af loven. Spørgsmålet er da bare, om den højtærede minister vil overdrage sit skøn — under sit ansvar naturligvis — til embedsmændene i sit ministerium, eller om han vælger til afgørelse af de rent jordpolitiske spørgsmål at bruge folk, som er udpeget af rigsdagen, af alle rigsdagens partier, og som har fået den bestemte opgave at drive jordpolitik under ministerens ansvar. Jeg må her gøre den bemærkning, at det ændringsforslag, der er tale om, er stillet af folketingsudvalget og tiltrådt af ministeren. Jeg kan ikke se, at det er ministerens hensigt at skyde de rent praktiske folk ude i marken til side og overlade afgørelserne til kontoret. Embedsmændene, hvor velmenende de end kan være, og hvor dygtige de end er — og de er begge dele —, har dog ikke den føling med de enkelte forhold ude i marken, som de folk, som færdes derude og kender forholdene i marken, har.

Der kan tænkes mange tilfælde, hvor det vel kan være rimeligt at gå med til at nedlægge en landbrugsejendom, men i de allerfleste tilfælde kan der ved forhandling på stedet og ved besigtigelse findes en for-

nuftig form, så at der, om ikke på anden måde så ved at man afgiver erstatningsjord, vil komme nogen jord frem til oprettelse af nye brug til erstatning for dem, der nedlægges, eller til fremskaffelse af tillægsjord.

De tre litra, som nævnes i det foreliggende lovforslags § 4, er a), e) og h) i lovens § 21. Litra a) tager sigte på følgende tilfælde:

„når den pågældende ejendoms tilliggende har en så spredt beliggenhed eller er af en så uforholdsmæssig størrelse, at en yderligere udstykning må anses for hensigtsmæssig“.

Litra e) tager sigte på dette tilfælde:

„når jord ønskes fraskilt til oprettelse af selvstændige mindre landbrugsejendomme eller til supplerende af sådanne“.

Litra h) tager sigte på:

„når jord ønskes henlagt fra et mindre jordbrug til et andet, uden at de pågældende ejendommers karakter derved væsentligt forandres.“

Alt dette kan altså ske, uden at nogen skal høres, hvis der ikke kræves statslån.

Men der er andre ting, som det kunne være rimeligt at tage med i samme betragtning, f. eks. § 21, litra f), hvori det hedder:

„når jord ønskes fraskilt for at anvendes på anden måde, f. eks. til industriel virksomhed eller til samlet bebyggelse, som kan ventes gennemført i nær fremtid, og arealet ved denne anvendelse vil opnå en værdi, som betydeligt overstiger, hvad det kan forrente som jordbrug“.

Det kan meget godt være, at en landbrugsejendom skal sløjfes i et sådant tilfælde, men hvis der virkelig er spekulationsgevinst ved det, er det så ikke rimeligt, at der bliver optaget forhandlinger med vedkommende om afgivelse af erstatningsjord? Netop der synes jeg de økonomiske betingelser er tilstede for, at der kan være tale om at afgive erstatningsjord. I hvert fald synes jeg, at man skulle overveje, om den formulering, der her er tale om, er fornuftig. Jeg finder den absolut ufornuftig, og jeg vil, uanset at jeg naturligvis iøvrigt anbefaler en velvillig behandling af lovforslaget, dog tro, at det vil være fornuftigt at tage denne sag op til overvejelse i et udvalg og se at finde frem til en anden udformning, som både rent praktisk og også jordpolitisk ville være bedre.

Jeg forstår meget vel, at det foreliggende lovforslag kan betyde en forbedring. Dets regler kan betyde en hurtigere ekspedition i matrikeldirektoratet, at sagerne kan ekspe-